

Till Försvarsdepartementet

Yttrande - SOU 2024:65 Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig

Yttrande

Borgholms kommun har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65).

Förslaget om ny lagstiftning, Lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap (LKRB), avser att ersätta den befintliga lagen om kommuners och regioners åtgärder vid och inför extraordinära händelser och höjd beredskap (LEH).

Avsnitt kring organisation vid kris eller höjd beredskap kvarstår i förslaget till ny lagstiftning medan annat är nytt och kommer att få stor påverkan på kommunens arbete med kris och höjd beredskap. Föreslagen lagstiftning innebär en avsevärd ambitionshöjning med målet att kommunerna ska ha en ändamålsenlig och likvärdig beredskap inför kris och krig.

Borgholms kommun väljer att framföra synpunkter på vissa delar i betänkandet.

Synpunkter från Borgholms kommun

Borgholms kommun är fullt medvetna om att det säkerhetspolitiska omvärldsläget försämrats. Därför ser vi positivt på lagförslaget men vill framföra följande:

2 kap. Generella verksamhetskrav

Utredningens bedömning är att kommunen ska ha cirka två veckors uthållighet och beredskapslagring vilket kommer att kräva ökade personalresurser och inte minst investeringar. Tidsaspekten är rimlig men flera frågor är långt ifrån lösta idag. Verksamheterna klarar sig inte utan exempelvis reservkraft, drivmedel, dricksvatten och utrustning för reparationer. Enbart att utrusta särskilda samlingsplatser kommer att bli en utmaning.

Den omfattande ambitionshöjningen kommer att ställa höga krav på kontinuitetshantering. Borgholms kommun anser att expertkunskaper inom olika områden krävs för att uppfylla dessa krav. Stöd och utbildning från centralt håll är därför nödvändigt.

3 kap. Särskilda verksamhetskrav

I 3 § anges att kommunen ska utarbeta planer och vidta de förberedande åtgärder som behövs för att hjälpa vissa utsatta grupper att omedelbart komma i skydd i skyddsrum eller annat skyddat utrymme vid ett väpnat angrepp. Borgholms kommun instämmer självfallet i att de grupperna ska skyddas men anser att begreppet "annat skyddat utrymme" är vagt och svårtolkat. Här anser vi att det behövs förtydligande om vad som anses vara ett fullgott skyddat utrymme då tillgång till skyddsrum i vår kommun är begränsat.

I 5 § anges att kommuner ska ha en ändamålsenlig och likvärdig förmåga att under höjd beredskap kunna verkställa beslut om utrymning inom sina geografiska områden. Vi delar utredningens uppfattning att befolkningen till stora delar kommer att utrymma själva men det kommer ändå att kräva en massiv utbildningsinsats för kommunens personal som redan har arbetsuppgifter i den samhällsviktiga verksamheten. Kommunen har heller ingen vana att utföra en sådan uppgift. Borgholms kommun anser att ett sådant beslut, trots polisens ställning som kombattanter, bör åligga polismyndigheten att ansvara för samt att kommunen i stället får ett ansvar att vara behjälplig.

Finansiering

Borgholms kommun stödjer utredningens förslag om generella statsbidrag men vill framhålla vikten av att tillräckliga medel tillförs kommunerna. Detta med tanke på de stora investeringar i installationer, material, produkter, utbildning och personalresurser som kommer att krävas. Borgholms kommun vill också framhålla att vi förutsätter att även andra faktorer än invånarantal beaktas vid fördelning av medel. Åldersstruktur och geografiskt läge är exempel på parametrar som bör räknas in. Om inte så riskerar ambitionsnivån om likvärdig förmåga i Sveriges kommuner att fallera.

Sammanfattning

Borgholms kommun välkomnar lagförslaget som i stora delar tydliggör kraven på kommuners grundläggande beredskap för kris och höjd beredskap. Förutom ovanstående synpunkter stödjer vi de i lagförslaget föreslagna förändringarna.

Jens Odevall
Kommunchef

Magnus Areskog
Säkerhetssamordnare